ሚኒስትሪ ፍትሒ

ኣዋጅ መሰላት

ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ንዘሎ ውልቀሰብ ዝወሃብ
ሓባራዊ ሕጊ(ኣንቀጽ 63 ን 63-1 ናይ ፍሬንች ኮድ ናይ መስርሕ ሕጊ ገበን)

እቲ ኣብ ታሕቲ ዘሎ ሓበሬታ በቲ ትርድኣዮ ቋንቋ ክወሃበካ ኣለዎ።
ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ኣብ ትጸንሐሉ ግዜ ነዚ ሰነድ ምሳኻ ክትዕቅቦ ትኽእል ኢኻ።

ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ዝኣተኻሉ ምኽንያት ብማእሰርቲ ዘቕጽዕ ገበን ከምዝፈጸምካ ወይ ንምፍጻም ፈተነ ከምዘካየድካ ዘመልክት ሓደ ወይ ልዕሊኡ ጥርጣረታት ስለዘሎ ምዃኑ ተሓቢርካ ኢኻ።

ነቲ ኣብ ጥርጣረ ኣእትዩካ ዘሎ ገበንን ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ዘለኻሉ ምኽንያትን ብቕዓቱ፣ ዕለትን ቦታን ፍጻመን ንምፍላጥ መሰል ኣለካ። ኣብ'ቲ ን 24 ሰዓታት ክጸንሕ ዝኽእል ናይ ቀይዲ እዋን ብዛዕባ እዞም ነጥብታት ዘለካ ኣመላኽታ ተሰማዕነት ክህልወካ እዩ።

ድሕሪ ምዝዛም ናይ'ዚ ግዜ፣ እንድሕር ደኣ እቲ ዝተፈጸመ ገበን ብውሕዱ ንሓደ ዓመት ማእሰርቲ ዘቕጽዕ እንተኾይኑ፣ እቲ ህዝባዊ ኣኽባር ሕጊ ወይ'ውን እቲ መርማሪ ዳኛ ነቲ ናይ ቀይዲ እዋን ንተወሳኺ 24 ሰዓታት ከናውሖ ይኽእል እዩ። ውሳነ ናይ'ዚ ዳኛ ንኡስ ገበናት ቅድሚ ንስኻ ናብኡ ምቕራብካ ክውዳእ ይኽእል እዩ።

ድሕሪ እቲ ናይ ቀይዲ ግዜ፣ ንስኻ ብውሳነ ናይ'ቲ ኣኽባር ሕጊ ወይ'ውን እቲ መርማሪ ዳኛ፣ ወይ ናብ ቅድሚ እዚ ዳኛ ንኡሳን ገበናት ክትቀርብ ወይ ድማ ክትፍታሕ ኢኻ። ኣብ'ቲ ቀዳማይ ኩነት፣ ኣብ ውሽጢ 20 ሰዓታት ድሕሪ ምዝዛም ናይ ቀይዲ ግዜኻ ኣብ ቅድሚ ዝኾነ ዳኛ ክትቀርብ ኢኻ።

ተወሳኺ ድማ፣ እዞም ዝስዕቡ መሰላት ከምዘለካ ተሓቢርካ ኢኻ፥

ዝተወሰኑ ሰባት ክትሕብር

ብዛዕባ እቲ ዝገጠመካ ናይ ቀይዲ ስጉምቲ ምስኻ ንዝነብር ሰብ፣ ወይ ንሓደ ካብ'ቶም ቀጥታዊ ርክብ ዘለዎም ወለድኻ፣ ወይ'ውን ንሓደ ካብ'ቶም ኣሕዋትካ ብቴሌፎን ክሕበሩ ሕቶ ከተቕርብ ትኽእል ኢኻ።

እንኮላይ ንሓላፊኻ ክትሕብር ትኽእል ኢኻ።

ናይ ወጻኢ ዜጋ እንተኾይንካ፣ እንኮላይ ንቆንስላዊ ሰበስልጣን ናይ ሃገርካ ክትሕብር ትኽእል ኢኻ።

ኣጸገምቲ ዕንቅፋታት እንተዘየለዉ፣ እቲ ጠለብ ካብ ተቕርበሉ ሰዓት ኣብ ውሽጢ 3 ሰዓታት እዞም ስጉምታት ክትግበሩ እዮም።

ኣብ ትሕቲ ሕጋዊ ክንክን እንተለኻ፣ ሞግዚትካ፣ ግቡእ ግለሰብ ወይ ተኣማኒ ሰብ ብዛዕባ እዚ ስጉምቲ ክሕበር እዩ።

ይኹን እምበር፣ ንምእካብ ወይ ምዕቃብ መርትዖ ወይ ሂወት፣ ናጽነት ወይ ክብሪ ናይ ሓደ ሰብ ከቢድ ሓደጋ ከይወርዶ ንምውጋድ ኣድላዪ እንተኾይኑ፣ እቲ ዝተጠልበ ምልክታ ክደናጎ ወይ ክስረዝ እቲ ኣኽባር ሕጊ ወይ መርማሪ ዳኛ ክውስን ይኽእል እዩ።

ምስ ሓደ ውልቀሰብ ንምዝርራብ

ካብ'ቶም ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ከምዘለኻ ዝተሓበሩ ሰባት ምስ ዝኾነ ሓደ ብጽሑፍ፣ ብቴሌፎን ወይ ብቃለ መሕተት ንምምይያጥ ክትሓትት ትኽእል ኢኻ።

ምስ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ዝኣተኻሉ ምኽንያታት ዘይመጣጠን እንተኾይኑ፣ ወይ'ውን ዝያዳ ገበን ንኽፍጸም ዘኽእል እንተኾይኑ ግን እቲ መርማሪ ገበን ነዚ ጠለብካ ክነጽጎ ይኽእል። ሰዓት፣ ኩነታትን ካብ 30 ደቓይቕ ንላዕሊ ክኸውን ዘይብሉ ንውሓት ግዜን ናይ'ዚ ምይይጥ በዚ ተባሂሉ ዘሎ ኣካል ይውሰን፣ ከምኡ'ውን ኣብ ትሕቲ ቁጽጽር ናይ'ዚ ኣካል ወይ'ውን በዚ ኣካል ዝተጠቆመ ሰብ ይካየድ።

ብሓኪም ንምምርማር

ሓኪም ክምርምረካ ክትሓትት ትኽእል ኢኻ። ቀይዲ ኣብ ዝናውሐሉ ኩነት፣ ብሓኪም ዳጊም ክትርአ ክትሓትት ትኽእል ኢኻ።

ኣብ ትሕቲ ሕጋዊ ክንክን እንተለኻ፣ እቲ ሞግዚትካ፣ ግቡእ ግለሰብ ወይ ተኣማኒ ሰብ ሕክምናዊ መርመራ ንኽትገብር ጠለብ ከቕርብ ይኽእል።

ቃል ምሃብ፣ ሕቶ ምምላስ ወይ ሱቕ ምባል

መንነትካ ድሕሪ ምርግጋጽካ፣ ኣብ እዋን መስርሕ ፍርድኻ፣ እዞም ዝስዕቡ መሰላት ኣለዉኻ፥

– ኣዋጅ ምእዋጅ፣

– ዝተሓተትካዮ ሕቶ ምምላስ፣

– ወይ'ውን ሱቕ ምባል።

ብጠበቓ ክትሕገዝ

ናይ ጠበቓ ምርጫ

ካብ መጀመርያ እቲ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ዝኣተኻሉ፣ ክሳብ ዝኾነ እዋን ናይ መስርሕ ፍርድኻ ከምኡ'ውን ማእሰርትኻ ኣብ ዝናውሖሉ ኩነት-ካብ ፋልማይ ናይ'ዚ ምንዋሕ-ሓገዝ ናይ ብምርጫኻ ዝጠለብካዮ ጠበቓ ንምርካብ ክትሓትት ትኽእል። ጠበቓ ክትመርጽ እንተዘይክኢልካ፣ ወይ ድማ እቲ ምርጫኻ ዝኾነ ክርከብ እንተድኣ ዘይተኻኢሉ፣ ዝኾነ ዝውክለካ ጠበቓ ክምደበልካ ክትሓትት ትኽእል።

ጠበቓኻ ብሓደ ካብ'ቶም ዝሓበርካዮም ሰብካ እንኮላይ ክምደበልካ ይኽእል። ኣብ'ዚ ኩነት'ዚ ነዚ ምደባ ናይ'ቲ ጠበቓ ከተረጋግጽ ኣለካ።

ኣብ ትሕቲ ሕጋዊ ክንክን እንተለኻ፣ ሞግዚትካ፣ ግቡእ ግለሰብ ወይ ተኣማኒ ሰብ ጠበቓ ክምድበልካ ወይ'ውን በቲ ፕረዚደንት ናይ'ቲ ሕጋዊ ኣካል ክምደበልካ ጠለብ ክቕርብ ይኽእል።

ሕጋዊ ሓገዝን ምላሽ ዝወሃበሉ ግዜን

ኣብ ውሽጢ ምስጢራውነት ዝዕቑቡ ኩነታት እዚ ጠበቓ ምሳኻ ን 30 ደቓይቕ ክምያየጥ ይኽእል እዩ። ቀይዲ ኣብ ዝናውሖሉ ኩነት፣ ምስ'ቲ ጠበቓ ዳግማይ ንምርኻብ ክትሓትት ትኽእል ኢኻ።

እንድሕር ደኣ ሕቶ ኣቕሪብካ፣ እዚ ጠበቓ ድማ እንኮላይ ንስኻ ኣብ ትሳተፈሉ መስርሕ ፍርዲ፣ ምርመራ ገበን፣ ምሕዳስ ወይ መንነት ምልላይ ዝግበረሉ እዋን ህልው ክኸውን ይኽእል እዩ።

ኣብ'ዚ ኩነት'ዚ እንድሕር ድኣ ምስ መንነትካ ዝተኣሳሰር ጥራሕ እንተዘይኮይኑ፣ እቲ ፋልማይ መስርሕ ፍርድኻ ኣብ ውሽጢ 2-ሰዓት ድሕሪ እቲ ምልክታ ዘሎ መስኮት ብዘይ ህላዌ ናይ'ቲ ዝመረጽካዮ ጠበቓኻ ክጅመር ኣይኽእልን እዩ። ይኹን እምበር፣ እንድሕር በቲ መስርሕ ምርመራ ኣድላዪ እንተኾይኑ፣ እቲ ፋልማይ መስርሕ ፍርድኻ ብፍቓድ ናይ'ቲ ህዝባዊ ኣኽባር ሕጊ ወይ'ውን መርማሪ ዳኛ ብቀጥታ ክጅመር ይኽእል እዩ፣ ዋላ'ውን ብዘይ ህላዌ ናይ'ቲ ጠበቓኻ።

እቲ ጠበቓኻ ኣብ መንጎ ናይ'ቲ መስርሕ ፍርዲ ወይ ቃለ መሕተት እንተበጺሑ፣ እዚ ብድሌትካ ክስረዝ ይኽእል እዩ፣ እዚ ድማ መታን ምስ ጠበቓኻ ክትመያየጥ ዕድል ክትረክብ እዩ።

ይኹን ግን፣ እቲ ህዝባዊ ኣኽባር ሕጊ፣ መርማሪ ዳኛ ወይ'ውን ናይ ናጽነትን ቀይዲን ዳኛ፣ ኣብ ፍሉይ ኩነታት ከምኡ'ውን ማራኺ ምኽንያታት እንተለዉ፣ እቲ መቕጻዕቲ ናይ'ቲ ዝተኸሰስካሉ ገበን ልዕሊ ሓሙሽተ ዓመት እንተኾይኑ ድማ፣ ኣብ እዋን መስርሕ ፍርዲ ወይ ቃለ መሕተት ን 12 ሰዓታት እንተበዝሐ፣ ሓንሳብ ድማ ክሕደስ ዝኽእል ካብ ጠበቓኻ ሓገዝ ንምርካብ ንምድንጓይ ክውስን ይኽእል እዩ።

ብኣስተርጓሚ ክትሕገዝ

ቋንቋ ፈረንሳ ዘይትዛረብ ወይ ዘይትሰምዕ እንተኾይንካ፣ ኣብ እዋን መስርሕ ፍርድኻ ከምኡ'ውን ምስ'ቲ ጠበቓኻ ኣብ ትዘራረበሉ እዋን ብሓደ ኣስተርጓሚ ብዘይ ዝኾነ ክፍሊት ክትሕገዝ መሰል ኣለካ።

ካብ ትሕቲ ቀይዲ ንምውጻእ ርእይቶኻ ምሃብ

እቲ ዳኛ ንኡስ ገበናት ነቲ ግዜ ቀይዲ ከናውሖ ኣብ ዝውስነሉ እዋን፣ እዚ ስጉምቲ ንኸይፍጸም ነቲ ህዝባዊ ኣኽባሪ ሕጊ ወይ መርማሪ ዳኛ ክትምሕጸኖ ትኽእል ኢኻ።

ንጉዳይካ ዝምልከቱ ገለ ጉዳያት ሰነድ ምርኣይ

ብጠለብካ ወይ'ውን ብጠለብ ጠበቓኻ፣ ከምኡ'ውን ብዝሰለጠ ግዜ ቅድሚ ዝኾነ ምንዋሕ ናይ ቀይዲ እዋን፣ ነዞም ዝስዕቡ ሰነዳት ንምምልካት ክትሓትት ትኽእል ኢኻ፣

– ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ምእታውካ ዘመልክት ምልክታ፣

– በቲ ዝመርመረካ ሓኪም ዝተወሃበ ሕክምናዊ ሰርቲፊኬት(ታት)፣

– ኣብ መስርሕ ፍርድኻ ዝተዘርቡ ቃላት።

ነቲ ህዝባዊ ኣኽባር ሕጊ ርእይቶኻ ምሃብ

ድሕሪ ሓደ ዓመት ካብ ምዝዛም ናይ ቀይዲ እዋን፣ ኣብ'ቲ ጥርኑፍ ሰነድ ናይ'ቲ መስርሕ ፍርዲ ርእይቶ ንምሃብን ንምርኣይን-ብቕብሊት ዘመልክት ወይ ኣብ'ቲ ናይ ጸሓፊት ቤት-ጽሕፈት ቅብሊት ዝእውጅ ምዝጉብ ደብዳበ -ነቲ ህዝባዊ ኣኽባር ሕጊ ክትሓቶ ትኽእል ኢኻ።